

(1/38)

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

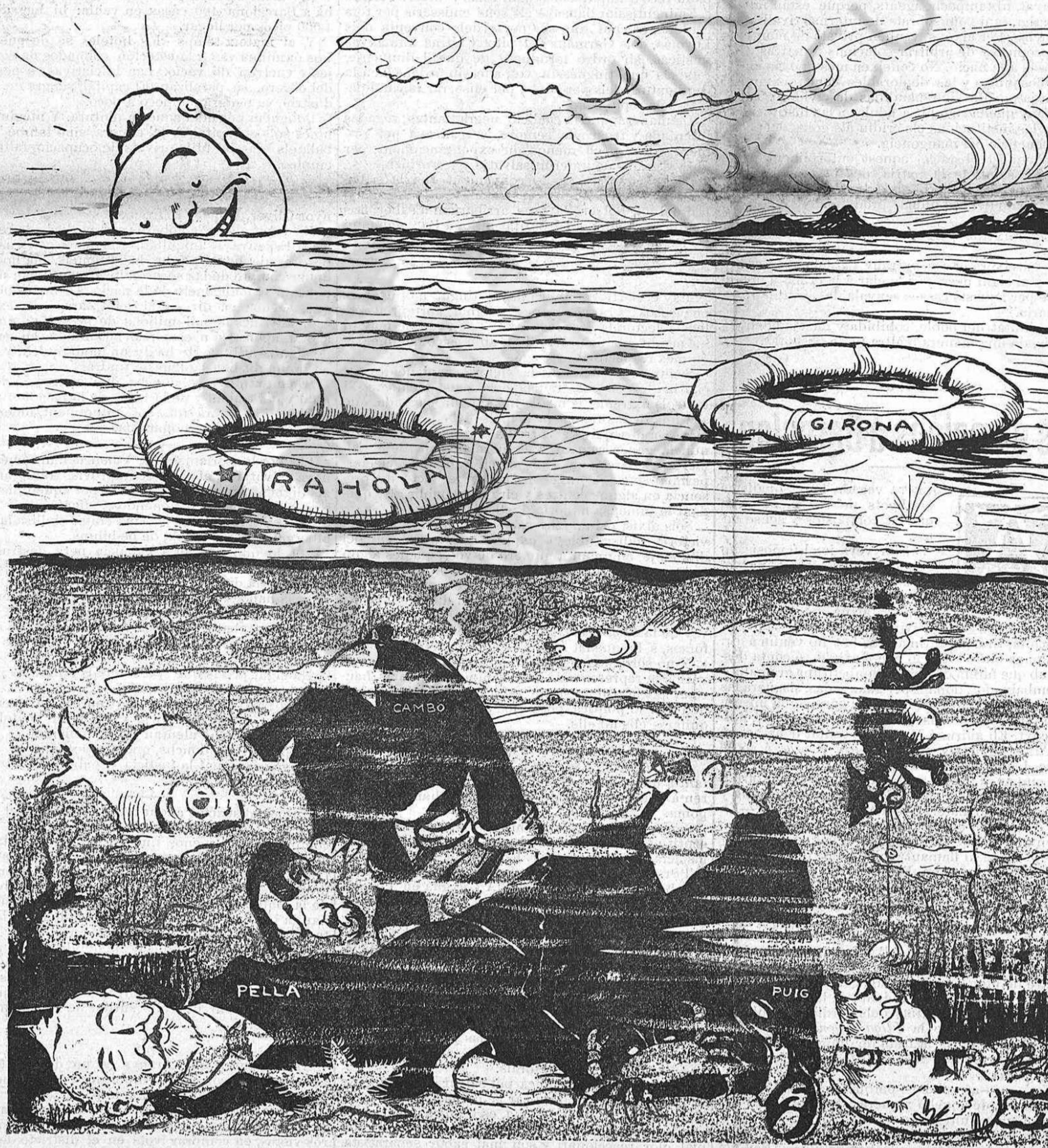
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranger, 2'50

Las eleccions á Barcelona ó la planxa dels regionalistas

Els únichs que s' han salvat han sigut els salvavidas!

DE DIJOUS A DIJOUS

SALMERÓN, al sortir dissapte á la matinada del Frontón Central, ahont acabava de celebrar un meeting imponent, quan, rodejat de una gran multitud que frenèticament l'aclamava, s'dirigia á casa seva á descansar, fou víctima d'una agressió salvatge. La policia, apostada reia molt temps en el punt conegut per les Cuatro Calles, tractà de sopar y disoltre l'entusiasta manifestació. Sense les previas intimacions que disposa la lley d'ordre públic, disparà 'ls seus revòlvers y's llansà contra 'ls pacífics manifestants. Dos balas atravesaren la capota del carriuatge d'en Salmerón.

El ministre de la Gobernació s'disculpá dihent que 'l Gobern era del tot agé á aquell atropello, y que la policia havia obrat per son propi compte. Mes, cridats á declarar davant del jutje, 'ls polissóns van manifestar qu'ells no havíen disparat cap arma, y que l'agressió havia partit exclusivament dels manifestants. ¡Angels de ignocència y de puresa inmaculada..! Què havian de dir pera baixar modestament el mèrit que van contreure pera ser, no ja esbirros de la monarquia espanyola, sino del imperi marroquí?

Aquesta salvatjada fou á Madrid el preludi de las eleccions del diumenge, en las quals els magnats dels partits dinàstichs posaren en joch totes las malas arts imaginables per' arrebatar las actas al partit republicà. Un home com en Gálvez Holguín, célebre per sus inmoraltats, qu' en altres temps motivaren una manifestació ruidosa organisa per en Silvela y en Maura, se'n ofereix com el gran salvador de las institucions, en la capital de la monarquia. A las sevases ordres traballaren desesperadament en Vincenti, en Romanones y altres personatges d'elevada posició, y conseguiren lo que's proposavan: realisar á forsa d'embutxats, tupinadas y atropellos la transformació de la farina republicana en pá monárquic. Pero aquest pá sofisticat, mal profit ha de fer á qui se'l menji per bò.

Lo mateix que á Madrid, per tot arreu ahont hi ha hagut lluyna, s'han comès si fó no fá las mateixas iniquitats. De manera qu' en Montero Ríos, ab tot y las sevases infuslas de home de llei, y las sevases pretensions de democrata monárquic, ha retrocedit en el camí de la sinceritat electoral, que semblaven haver emprés els seus antecessors Silvela y Maura. Ja li farán sentir en el Congrés, quan se discuteixin las actas, y ja veurá si ab unes Corts desautorizadas, per sei, en gran part, fillas del xanxullo y de la violencia, li quedarán medis hábils de governar. Acanbará d'entopir la seva gestió 'l disgust de las distintas fracciós del partit liberal qu'estan rabiosas per la preterició de que han sigut objecte en el reparto del botí. En Montero Ríos s'ha adjudicat la part del lleó: ha preferit atendre primer á n'en Maura que á sos propis auxiliars... y aixó l'ha de perdre.

Per efecte de aquests atropellos á la sinceritat del sufragi, la minoría republicana qu'en la passada legislatura contava 36 diputats, estarà composta de 31. Cinch llochs perduts; pero que 'ls recuperarà de sobras desplegant una gran energia en la seva politica de combat implacable.

Catalunya ha enviat á la minoría 11 representants (set de la província de Barcelona; dos de la de Girona y altres dos de la de Tarragona); la regió valenciana, 4; la regió aragonesa, altres 4; la regió andalusa, 3; la regió vascongada, 2; la regió castellana-

lleonesa, 4; y 1 respectivamente las regiones extremeña, asturiana y murciana.

Com se veu, Catalunya continua conservant el primer lloc en el gran moviment republicà. Y s'ha de tenir en compte qu'en alguns districtes las actas ens han sigut robades descaradament, y qu'en molts altres hem perdut per un escàs número de vots.

El partit republicà de Catalunya ha fet un paper afrodisíac en molts districtes en els quals no solia lluytar. Entre ells s'hi conta el de Girona, qual candidat, Sr. Corominas, ha guanyat l'acta. A Granollers l'elecció 'ns ha sigut estafada. A Mataró y a Igualada el partit republicà ha fet un brillant paper. Hem perdut el districte de La Bisbal pel poch acert en la designació de candidat, sacrificantse una victoria segura á una miserabile qüestió de personalisme. A Viladecans s'ha donat una bona batuda al caciquisme. Sant Feliu de Llobregat y Vilanova y Geltrú se 'ns han escapat per la forsa que han fet els caciquistes convinguts ab els regionalistes. A Lleyda 'ns ha sigut robada l'acta. A les Borges el partit republicà ha fet una brillant ostentació de forses. A Tortosa sols hem perdut de pochs vots, á pesar de la frenética conjunció de tots els enemics de las ideas progressivas. A Valls els nostres correligionaris s'han batut molt bé; igual que al Vendrell, ahont si no la candidatura, han lograt reverntar las butxacas del imbétil Alegret, impertérrit comprador de vots.

En moltes localitats dels districtes ahont no hi ha hagut lluya, 'ls bons republicans s'han posat á cubet de tota sospita de defecció votant la candidatura de Salmerón, que ha alcansat un bon contingut de vots.

Si totes las regiones d'Espanya haguessin lluytat ab el mateix ardiment que Catalunya, apart dels auments considerables que tindria la nostra representació en el Parlament, l'esperit revolucionari, qu' es en definitiva 'l que ha de fallar el plet de la salvació d'Espanya, hauria adquirit tal volta la forsa necessaria pera consumar ab èxit l'obra suprema.

Mes tot anirà venint. No desmayém; no 'ns cansem may, y sobre tot no perdrem de vista que 'ls governs de la monarquia, ab sus iniquitats, ab sos desacerts y ab sa impotencia, cada dia més patent, ens han de donar més de la meytat de la feyna feta.

PEP BULLANGA

FILOSOFÍA DE LAS ÚLTIMAS ELECCIONES

Los servidores de la monarquía quan se veuen necessitats de crearse unas Corts pel seu us particular, no 's paron en barras. En aquest punt lo mateix son els conservadors que 'ls fusionistas: igual els ultramonarcistas que 'ls demòcrates dinàstics.

Escoteulos, y 'us assombrará la seguretat ab que afirman que observaran la més escurulosa legalitat.

En, cambi, observeulos, y 'us assombrará encare més la frescura ab que faltan á la seva paraula.

Després de pendres tot el temps qu'estimam necessari, pera montar la màquina de las ilegalitats y infamias y pera repartir-se previamente el botí, al últim, quan creuhen tenir la cosa segura, etgegan, y venen llavoras els grans escàndols, els monstruosos atentats contra 'l dret primordial del ciutadà, á influir en la marxa de la política, nombrant lliurement als seus representants.

Singular fatlera la seva! No hi ha govern monàrquic que no pugui contar ab la docilitat incondicional de una gran part de la nació amodorrada ó morta, que 's presta á sufrir irresignada, sense oposició ni protesta, l'acció incontrastable de la influència oficial. Ab aquesta porció considerable de país abatut y sense iniciativas de cap mena, ne tindria més que bastant pera forjarse la majoria parlamentaria que necessita com instrument de governació.

Y no obstant, se rebat com un esparrer sobre l'Espanya viva; disputa per més medis als electors liures la seva presa, y no perdonar recurs pera sortir-se ab la seva y obtenir una expressió de la voluntat nacional, violentada brutalment ó torpement falsificada.

Aixis ha procedit en la capital d'Espanya, á Zaragoza, á Lleyda, en un número considerable de districtes que no son, ni serán mai monàrquics, perque son vius y tenen plena conciencia de sa propia dignitat y de las grans desventuras de la nació. En ells las més ignobles artimanías s'han posat en joch per anular la legitima representació del partit republicà.

Únicament Barcelona, Valencia, Tarragona y algunos altres punts se poden considerar completament emancipats, per rahó de la forsa de voluntat del poble republicà que ha acabat resoltament ab el caciquisme y las sevas indignitats, y ab l'influència oficial y las sevas perfidias.

Per tot arreu ahont els republicans hem lluytat s'han obtingut resultats que haurian de aterrar als mateixos que han frustrat la nostra legitima victoria. En la major part dels districtes ahont no s'ha conseguit las actas, s'han obtingut votacions considerables, que valen més, moltíssim més que un'acta amanyada, ó adquirida á forsa de coacció, ó comprada á copia de diners.

Aixis y tot, el partit republicà portarà al Congrés una minoria briosa y numéricament casi igual á la de la passada legislatura. Y si las eleccions haguessin sigut mitjanament sinceras y legals, es inquietosamente que s'hauria duplicat el número de representants de la minoria republicana.

Pero itant se vall! Per la feyna que han de realisar bastan els que hi van.

Bon sentat queda, després de las últimas eleccions, que subsisteix en el país més vigorosa que

may la protesta republicana, enfront de la impotencia dels monàrquics pera realizar, ni intentar sisquera 'l bé de la nació.

Que a'n aqueixa protesta no se li haja permés cristalizar en una nutrida representació parlamentaria, molt sensible resulta pel país ansios de regenerar-se; pero més funest ha de resultar encare pels governs de la monarquia, dels quals se pot dir que tenen ulls y no hi veuen, que tenen oídos y no hi senten.

Perque las Corts que van á obrir-se, deshonradas avants de naixer, lo mateix que las precedents y las altres y las de més enllà, lo mateix que totes las que per iguals medis corromputs y corruptors han sigut engendradas, no poden tenir ni tindrán base, ni autoritat, ni forsa pera imprimir á la política una marxa regular y fructuosa, y molt menos encare per arrancar el carro del Estat de la fanguera en que l'han enfonsat els errors, els vicis y las iniquitats del present estat de cosas.

Els governs monàrquics portan fatalment á las entranyas els gèrmens infecciosos de la impotencia y la disolució. Y ho prova que de la restauració ensa, no hi ha hagut unes solas Corts que hajan pogut cumplir ab regularitat el periodo de vida de quatre anys que tenen senyalat en la ley. Totas s'han tingut de desoldre avants de arribar á son terme legal. Totas han sucumbit de sopte, de una especie de mort violent. Y las dels últims temps han tingut una existència més curta que las de un principi, com si per las Corts monàrquicas s'anés enrarint cada vegada més l'aire vital.

Indubtablement que aquesta situació precaria á que viuen fatalment condemnades, es filla, no sols del estat de descomposició de las banderías monàrquicas, sino també del divorci complert entre las Corts y el país. Una sola causa de impotencia, dat que la descomposició de las banderías monàrquicas, es deguda també a'n aquest mateix divorci.

* *

Poden, donchs, falsejar las eleccions, anulant l'expressió sincera de la voluntat nacional, qu'en tots els pobles regits per institucions parlamentaries es l'única soberana y l'única capacitada pera trassar camins de salvació. Al procedir com procedeixen se tiran terra als ulls. En lloc d'enganyar á la patria s'enganyan a sí mateixos.

Al ocupar el poder, l'ocupan sols com un obstacle, com un entorpeix, incompatible ab el bé del país, del qual no poden ser intérpretes, perque l'hàn desdenyat, ni tampoc agents, perque estan faltats de prestigi, tant com sobrats de internas rivalitats y diferencies. Per això 's veuen privats de mantener ideas propias, y de arbitrar solucions prácticas y beneficiosas á la nació. No coneixen més que las ambicions mesquinias y las deplorables concupiscencies. No son ja partits sino pandillas de vividers. Tot el seu afany queda reduxit á adular á las institucions, perque las institucions els cridin als goigs del poder y als beneficis del mangoneig.

Pero aquest obstacle, aquest entorpeix que s'oposa á la salut de la patria, desapareixerá á la fi, com desapareixen els cossos extranyos que incrusten en els teixits del cos humà, produheixen doloroses tumefaccions.

Desapareixerá, perque tot pot morir, menos la pàtria.

Desapareixerá el cos extrany y l'pus que ha produtit, mal sigui necessari apelar á la cruenta operació que per aquests cassos senyala la cirurgia revolucionaria.

La voluntat del poble, cohibida y falsejada en els comicis, de una manera ó altra té de desbotar.

P. K.

Las eleccions á Barcelona

Tirà l'últimatum de las regiones de Catalunya... «Escota, tirà: per última vegada t'ho venim á dir: ó ns donas bitlo-bitlo lo que t'exigim, ó conta des d'ara ab que faré de nostre gambeto una gramalla.»

L'embaixador, donant per guanyadas, sisquera las minorias, que deixava á la seva disposició la misericòrdia dels republicans, ja ho tenia tot amanit, passat y cuyt. Ell anirà a Madrid en calitat d'embaixador. Aixis ho havia anunciat *urb i orbe*, á sò de *trompa*. L'únich que faltava determinar era qui dels seus companys faria l'viatge ab ell per aguantarli r'ossech. ¿Seria en Pella y Forgas? ¿Seria en Puig y Cadafalch? —Lo mateix té—deya l'embaixador.—En d'altres cas, siguin els electors els que ho decideixin.

* *

Soch considerat y no vull ferme intérprete de la alegria, de la satisfacció intensa que resplandeix en el rostre de un gran número de companys de causa, que ja fa temps que, empitats de las travessuras, concupiscencias y fatuitats dels perdigots, viuen á honesta distància de la *Lliga regionalista*. Se diria que per ells se va fer la festa de diumenge.

—Quina reventada més deliciosa!—exclaman ab còmica germanor.

—Vet'aquí—afegeixen—perque en Prat de la Riba 'ls inflava de aquella manera... Perque l' *xaff* del reventament resultés més estrepítós.

—Y tan estrepitos com ha sigut... Com que casi pot comparar-se al espèctac de la bomba de la Rambla de les Flors, que 'ls perdigots y tots els reaccionaris tanta manya s'donaren en utilzar pels seus fins electorals, senyalant á un partit honrat y decent que

res té que veure ab un crim tan salvatje, al odi secari dels enemis de las idees progressivas.

* *

Tothom ho recorda. La candidatura de la *Lliga* sigüé engendrada en els conciliabuls de ca'n Gittel. Allí s'va decidir donar alguna forsa á la camarilla perdidotayre, cada dia més disminuïda d'elements valiosos, cada dia més anèmica, impetrant poch mènos que de genollóns el concurs de las associacions econòmiques.

Y la promesa de aquest concurs se va obténir, ab una condició: la de què en la candidatura en projecte s'havian de reservar dos llocs pera dos representants de aquelles associacions.

Desde l' punt en que la solució fou acceptada, ja no's tractà més que de veure qui enganyaria á qui, si 'ls perdigots als econòmics, ó 'ls econòmics als perdigots. Perque era més clar que l'ayga que las majorias havien de ser guanyadas pels republicans, sense que quedessin més ossos que pelar que 'ls dos llocs reservats á las minorias.

Públicament uns y altres se feyan la gara-gara, y units se presentaven en els meetings de propaganda, simulant professarse una gran afeció. Pero pel subterrani corria la bruixa, y cada candidat se las apostava á qui faria una traïció més grossa al seu company de causa.

Al ocurrir la horrorena tragedia de la Rambla de les Flors, els perdigots creguren veure 'l cel obert. Una bomba més providencial que aquella no pot imaginarsel. Ni que l'haguessin disparada únicament y exclusivament per compte d'ells! Això no' pot assegurar, ni hi haurà ningú que s'atreveixi á ferlo, en tant els tribunals de Justicia no descubren al verdader culpable. No' pot dir encare qui ha tirat la bomba; pero en canvi se sab qui, á crema-dent, se va apressurar á aprofitar-se dels seus efectes. Aquesta actitud insensata, argüítxa falta de seny, y maldat de cor, y es, en certa manera, un indicio moral, qu'entranya una accusació abrumadora.

L'exploitació del terror se feu efectiva ab excitacions de rabia contra 'l partit republicà. Tots els gossos de la reacció, desde 'ls mastins als peteners, lladravan al unisono contra 'l Unió republicana. De aixussarlos y exasperarlos se 'n encarregaren tots las associacions y lligas y confraries de la gent de la crosta de baix: l'*Avi Brusi* feya mucas de mico vell, ensenyant-ses genives desdobladas y cubertas de mala baba; *La Veu de la Calumnia* etjava per tots els forats las ventositats del seu mal pahit recò d'imputacions malévolas y diceris. Hasta l'*Eminentissim* llansava els seus emissaris per tots cantons, trucant fins á la porta dels convents dels Loyolans, dels Germans del pitet y altres almanys misticas, ab ordre terminant de que 'l diumenge, tots els que tinguessin vot, anessin á donar-lo á la candidatura dels perdigots, per ensorlar la candidatura dels republicans.

De manera, que la coalició negra tantas vegadas intentada y frustrada sempre, s'realisava per primera volta, poch menos qu'expontàneamente, per obra y gracia de un crim salvatje y terrorífic.

—Ah! ¡Y que 'n fora de convenient que 'ls Tribunals de Justicia logressin descubrir al autor material del fet! Potser llavoras arribariam á saber fins á quin extrem de barbaritat hi ha á Barcelona qui es capás de practicar la màxima jesuítica: «El t'í, justifica 'ls medis.»

* *

May el partit republicà havia tingut motius més poderosos pera mostrarse indignat, portant als col·legis electorals la seva furia. Y, en canvi, may hi ha acudit ab més serenitat, ab més comediment y ab més respecte al dret àleg.

Segur, seguiríssim de la victoria, sapigué despreciar las tenebrosas tramas dels seus enemis. Ni tan sols extremá 'ls medis licits de propaganda, que son una de las forses principals dels partits populars. En obsequi als correligionaris de Madrid, renuncià generosament á la permanència de 'n Salmerón á Barcelona. Dels cinquants candidats electes, permeté que sols un, el Sr. Junoy, fes acte de presència en alguns centres y circums republicans, quedant la immensa majoria d'ells desatates.

Sols així, pel mateix excés de confiança en una victoria indiscutible, s'explica que la votació del diumenge, en quant a número de vots, quedés algun tant per dessota de l'obtinguda en 1903.

Pero 'ls vots emesos diumenge, expontàneament, sense cap esforç extraordinari, han duplicat als obtinguts per la frenética coalició reaccionaria, al servei de la *Lliga regionalista* que á despit dels seus esfors, s'ha quedat á mitj camí del poble republicà.

Y no solzament els hem vist, sino que al dei-xarlos la representació de las minorias, que 'ls hauríam pogut copar sense esforç, hem fet bona obra de previsió política, posantlos en disposició de aniquilar-ells ab ells.

* *

Ni la *Lliga* ni *La Perdiu* han lograt treure triomfant á un sol dels seus tres candidats. Els que anaran á buscar en calitat de auxiliars s'han menjat la poma.

No ha sortit per Barcelona cap regionalista, en el sentit polític de la paraula. En canvi han guanyat las actas de minoria 'l Sr. Rahola, qu' es un neutre, y 'l Sr. Girona, qu' es un maurista. ¡A l' ayga en Cambó! ¡A l' ayga en Pella! ¡A l' ayga en Puig! Y lo més bonic es que fins al fons del safreig se disputan, se barallan, se tiran en cara las seves traïdories, las seves perfidias. Perque durant el curs de l'elecció no's dedicava més que á ferse la trabeta, com á bons germans de causa.

Hora forta ja de que 'ls elements sans, que per amor á Catalunya 'ls han seguit fins ara, se'n aparten de una vegada, convencuts de que ab gent que tan mesquines passions alentant no' va en lloc... y molt menos á Madrid ab ridiculars y bufas embaixades. No' va més que al fons del safreig ahont se passan las bugadas electorals.

Únicament la República pot salvar á Catalunya y á Espanya. Republicanar á la nació espanyola, baix la base de l'autonomia, es l'única manera de catalanizarla. Tot altra medicina li repugna per son mal olor reaccionari y son mal sabor separatista. Per això s'obstina en no pàndrela. Si la prengués, la vomitarà.

P. DEL O.

agressió comesa per la policia de Madrid contra 'n Salmerón, quan dividends de la setmana passada, á altas horas de la nit sortí de un meeting, rodejat de una immensa multitut d'entusiastas corregionalistes, es un fet monstruós que únicament pot registrarse en un poble com España, gobernat á la beduhina.

Y si es infame l'agressió, ho es encare més el medi ab que las autoritats han tractat de disculparla.

Perque, á escoltarlas, no efectuaren els disparos els agents de policia qu' estaven allí de parada feya algunas horas... Res de això... Allí s'hi estaven per gust, prenen la fresca... ¡Y donchs que 's creyan!

Els autors dels disparos

de una manera molt especial el Sr. Huelin, qui s'assegura que s'ha gastat una fortuna.

Als candidats aixíss de butxacas foradadas, no hi vol dir res que's perdi la cullita del blat ó del vi. La cullita perduda s'compensa ab unes eleccions.

Cada any n'hi haja... Y no una tan sols, sino á ser possible dos ó tres... quantas més millor. Ja que l'poble no sab girars'hí á garrotadas per acabar ab tan escandalosa inmoralitat, que acabin á lo menos ab ella, els candidats mateixos per efecte del agotament.

Es lo que ha succehit á Bilbao. Els candidats monàrquics s'hi arruinan y al últim han abandonat el camp, disputantse aquesta vegada la representació de aquell districte un socialista y un republicà.

Y l'poble s'ha batut ab més calor y entusiasmisme, que quan els milionaris qu'explotan las sevas suhors, ab els mateixos diners que li detentan compravan la seva dignitat.

Al districte de la Bisbal ha succehit desgraciadament lo que 'ns temíam. Per no haverse obrat de perfecte acort en la designació de candidat, se'n emporta l'acta 'l fill del Sr. Roure, cadell de cacich.

Quina vergonya!

Y aixó en un districte que ha figurat sempre á la vanguardia de l'opinió republicana.

Bé poden gaudirse 'ls patrocinadors á tot event de la candidatura del Sr. Vallés y Ribot de haver sacrificat á la persona de aquest politich fracassat, l'empenyo que tenian tots els republicans de ofegar allí aquesta nova vergonya caciquista.

El Sr. Vallés y Ribot podia resoldre l'conflicte reitantse bonament, cedint el seu lloc á qualsevol altre politich en millors condicions qu'ell pera servir de llas de unió. Pero no va ferho, porque no ho ha fet may, y no ho ha fet may porque l' desinterés y l'abnegació no entran en el número de las sevas virtuts civicas.

Quedis-si es capás de sentirlo—ab el remordiment de haver restat un districte á la República, deixantlo aixarpar al ignoble caciquisme.

L'infame agressió contra l'Sr. Salmerón tingué, entre altres, una conseqüència inesperada. La de haver desarmat á n'en Nakens, fins al punt de interrompre la campanya ardorosa que venia sostinent contra l'jefe de la Unió republicana, y de anarli á fer una visita que resultà en extrém carinyosa, com no podia menys de ser, tractantse de dos homes tan sincers y tan nobles.

Molt ens felicitem de aquest resultat.

El valent director de *El Motín* se persuadirá de que en las qüestions relacionadas puramente ab la norma de conducta de un partit, ningú pot afirmar en absolut que tingui la rahó per persuadir qu'estigui de posseirilla. En aquest cas, lo més convenient es atenirse á la manera de pensar de la majoria. Tant mes quan l'anar junts es la millor situació per rectificar els errors en que involuntariamente se pugui incorre, deixant els camins extraviat y emprenent els bons.

Els esforços del intrípit lluytador de la causa republicana no poden en cap concepte desassociarse de l'accio unànim del partit de Unió, qu'ell en tan gran manera contribuhi á formar.

La vigilia del escrutini general de Barcelona va aparéixer un'acta misteriosa que otorgava al senyor Pella y Forgas més de 300 vots, ab els quals passava al lloc dels elegits, en comptes del Sr. Rahola.

Pera fer més passadura la tupinada, se'n otorgaren també més de 300 al Sr. Salmerón, que per res els necessitava.

Pero com se'n otorgaren també més de 300 al senyor Girona, y ni un sol al Sr. Rahola, ni als demés candidats regionalistas; y com el certificat correspondiente á la secció ahont se tractava de consumir la estafa, y que havia de servir de comprobant va desaparéixer de la Lliga de Catalunya... endavina endavinala: ¿A qui ha d'atribuirse aquesta nova prova de germanor perdigotaire? ¿Qui es el Tra-pella?

ANGLÉS, 29 d'agost

El molt dignissim rector de aquesta llanuda parroquia, abusant de son càrrec y del lloc ahont va explanar son discurs de Festa Major, s'enfilà al cubell mític y laquí fué Troyal comensà á vomitar torrents de lava per sa sagrada boca y las mil y una pestes contra un honrat industrial d'aquesta vila, porque segons ell, feya venir donas dolentes á cantar y ballar en el saló de ball del mentat industrial, per lo qual, recomenava ab crits furibundos á las molt apreciables ovelletes que l'escoltaven, que s'cuydassin de fer abstenir als de sa familia la seva assistència en aquest local baix pena d'anar al Infern de dret, passant per Tordera.

Aixís es que lo que aquest émul de Jesucrist va predicar á son remat, no es cert ni may pensat per dit industrial, qui per pura franyesa declarà que tenia intent, per no sortir tan perjudicat, de contractar un quartet puig estava cansat de tréurers diners de la butxaca.

Per dit motiu aquest industrial ha protestat y protestarà ab totes sus energias—que'n té molta—dels perjudicis que aquest ensotanat li ha causat ab sus paraules, crítiques y concells desmandats, inoculats ab gran èxit á sus feligreses.

Arriba, no us causeu infatigables destornilladors de la vida honrad...! Amunt, y quan tingueu á n'els veuhins d'aquesta vila abarrorets y al fons del abfín, allavors acabeu de matar, porque l'ensopiment de que estan apoderats els que avuy vos defensan qui sab en lo que's convertirà al despertar de son engany! Alerta!

PRULLANS, 30 d'agost.

Els carcundas de aquest poble estan que bufan, y s'aben per qu? Perque á un local que s'hi solen arreplegar algunes persones que publican las malas fetas y heretjias de aquesta bons mossos, hi han posat el títol de 'Centre Revolucionari'.

Diuhan entre altres cosas que alló es obra de una colla de renegats y desvergonyits, y que en dit centre no hi poden anar las personas que's tinguin per decentes.

Veritat que aquests insultos no 'ns fan fred ni calor.

Lo que a n'ells els pesa es que hi hagi qui's preocupa-

de donar llum al poble. Son tant *mussols* que s'estiman més la foscor que la claretat.

SANT MARTI DE MALDÀ, 31 de agost

Tenim en aquest poble dos ó tres, que volen titularse republicans, fent us de la careta del beatisme, y cascante se el que menos son pit sicalpticà a copia de *me pesa!* Entre ells mereix notoria y especial menció, per son poch criteri l'expresident del nostre comitè.

Per tindre'n plena convicció, basta sapiguer que días passats ya anar junt ab totas las autoritats á rebre el nou rector. Y que á pesar de no haver pogut pronunciar mai *superposat*, se les enfilà ab sa veu de gall malaltia cantant á l'iglesia, junt ab altres *gossos peteners* del ensotat y de la societat *pudiente*, ó cacichs.

Creguen que os donarà plaher el sentir aquelles veus pletròiques de pa y figura, y els solos, cantats per algun escarabat, sino pilotaire, dels qu'us menjan l'ós, en tó de xum-xum.

Y l'hoste vol titularse republicà y partidari de la igualtat, fraternitat y llibertat? No deu recordar, que quan manava una brigada d'obrers volgué que tots assistissin a missa baixa pena de destitució... Quanta ignominia!

CAPELLADES, 5 de setembre

El dissappe últim se celebrà un mitin al vespre, pero succehit que l'arcalde ó es curt de vista ó no es prou independent segons senyals, no permeté que's fes el pregó oficialment, però tres ó quatre tranquilis li donaren una illissó emprenguts la tasca de fersel ells mateixos, resultant més sorolls que si l'hagués fet l'agutiz.

Se celebrà el mitin y s'atacaron de ferm els abusos, fills ó nebots del caciquisme, pels Srs. Vida, Serra Consans, Poich, Freixas, Rocabruna, Gómez, Passarell Dírra y l'candidate nostre, Gareca del Corral.

Molta assistència y molts aplausos, qu' es com dir molta rabieta pels que viuen á l'ombra del caciquisme, encarnat en la dinastia Godó.

CALELLA, 4 de setembre

Sembra que tot alló que's deya de la vara ha quedat redunit à res. No obstant, es cert y evident que l'Gobernador de Barcelona envia una comunicació al arcalde de aquesta vila, ordenantli que dintre de quinze días quedava suspès de son càrrec; pero, las componendas, els xanxullos y las influencies de 'n Sagnier sembla que han pogut deturar, per ara, la suspensió del arcalde de Calella.

Ab aquest assumptu, sembla que no ha sortit molt ayros en Bosch y Puig, donchs tothom estava á la vista de aquesta qüestió y fins se feren importants apostas de si seria ó no suspès dit arcalde, abundant la majoria en

deixeble que havia sigut sempre de la República, que en totes las seves conversas y reunions no era altra cosa que un gran republicà, pero desgraciadament acompañat de alguns republicans atacats per 'l microbi caciquista, ha resultat que en aquesta elecció anava pels carrés ab *Lo Pinxo* y uns quants gossos de pressa á buscar vots per la candidatura monàrquica, y com que aquest deixeble fa el senyor sense serho va anarsem á guanyar l'arrós. Així es que no'n sortirém pas may. Entre gossos, grills, esquirols, y... altres animalets, creguéu que disfrutem de una bona plaga...

ELECTORALS

—Bugaderas del Congrés,

échont aneu ab tan *gasf*!

—Comensém á prepararnos

per la feyna de demà.

Venen las actas tan brutas

de xanxullos y de fanch,

que ab sabó sol y ayuga clara

no's podrán netear.

—Ay pobre Sufragi,

tú estás ben garnit,

subjecte á las manyas

dels llops de Madrid!

Infamias, tarugos,

tupins, jochs de mans...

tot els sembla licít

per sortir triunfants.

Per xó ayuy te trobas

tan flach y pansit.

—Ay pobre Sufragi,

t'han ben *sufregit*.

—Al districte de La Barra

s'ha posat l'acta al encant.

—Será de qui més ne dongui—

ha dit l'amo del remat.

Ha sortit un fresch ab quartos.

—Tant ne done.

—N'volém quant.

—¡Fet!

—Els diners bitlló-bitlló.

—Conteu.

fareu el favor de dirmos
cóm y de quina manera
heu conquistat aquesta acta
ab la que tant us feu veure.

Els que l'hajin obtinguda
sense trampa de cap mena,
que alsin un dit... ¿No n'hi ha un sol
que d' aixecarlo tingui esma?
Bravissim, senyors: al menos
m'agraudeu per la franquesa.

En Costa, l'insigne Costa,
gracias á las viles traficas
dels partidaris del règim,

no va al Congrés, com volfan

els mils y mils electors

que á dari'l vot acudiren.

En cambi hi van set Gutierrez,

dotze Pérez, nou Martínez,

vint Gómez, trentacinc Sánchez,

catorze Téllez, dos Iñiguez,

sis Ordóñez, deu Bernández

y quaranta tres Rodríguez.

C. GUMA

L' home felís

ui més, qui més, l'un per
naps, l'altre per cols, tots els
senyors que figuren en l'actual
ministeri han resultat persones
divertidíssimes; pero cap
tant com el senyor Mellado.

Quan a últims de Juny prenia
l'home possessió de la cartera
ab que, en pago de la seva
adhesió, l'havia obsequiat en Montero Ríos, uns
quants admiradors van anar á felicitar.

L'enorabona, senyor Mellado—van dirli 'ls
visitants, abrumant de carícias y donantli copets
á la esquena:—al fi hi ha hagut un jefe de situació
que ha sapigué reconeixé 'ls seus mèrits.

Per cert—respongué don Andreu—que lo que
li agraeixió més á n'en Montero es que m'hagi
donat el ministeri d'Instrucció Pública, el meu ideal
de tota la vida, la clau dels meus ensomnis de progrés y regeneració.

—De manera—li preguntaren els admiradors, ver-
daderament entusiasmats—que pensa dedicars'hi
de veras...

—Ab tot el cor, ab tota l'ànima... La Instrucció, ja,

Y en efecte, als vuit ó deu dies s'encaminà al
Cantàrich en companyia de la Cort, y ja no s'ha
recordat més de la Instrucció ni de l'ànima que l'
aguanta.

Tots els demés ministres, per donar fe de vida ó
per fer soroll, s'han ocupat durant aquests dos mesos
en alguna cosa més ó menos inútil.

El ministre de Marina ha visitat els arsenals y ha
calculat els milions de pessetas que pera acabar el
nou *Reina Regente* s'ecessitan.

En Sánchez Román, sol ó dirigit per algú, ha plan-
tejat certas combinacions diplomàtiques que, bons ó
dolents, un dia ó altre deurán donar el seu re-
sultat.

En Weyler s'ha arribat fins a Mallorca y ha es-
tudiad lo que fa falta á l'illa pera posarla á cubert
de codicis extranyas.

En García Prieto ha fet les eleccions.

En Romanones ha escampat 12 milions per An-
dalusía.

El ministre de Gracia y Justicia ha realisat una
pila de cambis y traslados en el personal á las seves
ordres.

El d'Hisenda ha concedit audiència á tothom
que ha fet un número incalculable de declaracions im-
portantíssimas.

Fins el decrépit Montero Ríos ha traballat com
un negre, conferenciant ab l'embaixador alemany,
ab l'embaixador francés, ab l'embaixador italià, y
arreglant la qüestió del Marroc y altres qüestions de
no més trascendència.

Tothom ha traballat, tothom s'ha dedicat á una
cosa ó altra; tothom, menos

Incurable

EL METGE-POBLE:—Senyora, prengui paciencia: ab els anys que té y atropellada com está, no s' hi pot fer res ab la seva malaltia.

Els falsificadors d' actas

—Esta vez nos ha salido un poquito desigual.

—Si, pero, si 'ns arriba a sortir bé, ¿geh quina manera més bonica de salvar a n' en Pella y reventar a n' en Rahola?

Las frases que á San Sebastián ha pronunciat son célebres; pero cap se refereix á Instrucció pública. Un dia deya.

—El que com jo ha rodat vint metres marge avall á dintre d'un automóvil y ha quedat sencé, no ha de tenir por de res; deu considerarse inmortal.

—En qué s' ocupa don Eugenio?—deya un altre dia, contestant á un curiós que havia anat á interviewarlo:—Apenas sé en qué m' ocupo jo y vol que sápigas en qué s' ocupa ell?

Ni una paraula, ni un pensament pel ram qual ministeri desempeña.

Y aixó que la cartera de Instrucció pública es la que més s' enmotllars'hí, ¿qué hauria succehit, Deus piadosos?

De segur que suprimeix la primera ensenyansa per inútil y la segona per perjudicial.

FANTÁSTICH

Les regionalistes no tenen rahó d' agitarse tan desesperadament per obtenir actas de Diputació; y entre ells qui menos rahó té es el Sr. Russinyol.

No compreném que barallantse amb l' Huelin haja fet tant gasto de activitat y de pinsans.

Perque ¿qué tindrà al cap-de-vall quan posseheixi l' acta?

Durant la passada legislatura, essent diputat per Barcelona, apenas va posar els peus en el Congrés, y las pocas vegadas que hi comparegué fou per anar-se'n desseguida.

La mateixa conducta observá en Doménech y Montaner, la gloria més llegitima y més muda de la nostra terra.

* * *

De manera que si tots els diputats regionalistas

s' atenen á n' aquesta conducta, valents resultats haurán conseguit els que tanta pena s' han donat pera conquistals'hi un' acta.

Lluytar tan desaforadament perque en lloc de anarse'n á las Corts se quedin á casset, equival á fer la feyna dels esquiros dintre de las gavias rodadoras.

J'vaja que la Unió radical revolucionaria y no sé quantas cosas més, va lluirse de debó en las eleccions del diumenge. O sino, que ho digui l'espantós número de vots que va obtenir l' Isart Bula.

Espantós, sí, en el sentit en que l' insigne autor de Consuelo, fa dir á un dels personatges del seu drama:

—¡Qué espantosa soledad!

* * *

Vegin si teniam rahó la setmana passada al consignar que nosaltres respectém el dret de tothom y especialment el dret de posarse en ridícul.

L' Isart Bula s' ha empenyat en ser alguna cosa, y al últim ho ha conseguit.

El poble es soberá... el poble es rey, y mereix que spontàneamente y ab tota la mala pata, hi haja qui's constitueixi en el seu bufón.

Se diu, que al efecte de prevenir nous atentats, el govern se proposa aumentar considerablement la policia á Barcelona.

Pero com aquests càrrecs se donan no al mérit, sino al favor, resultarà que quants més polissóns tingüim á Barcelona, major serà'l número dels que's dediquen á... no vigilar.

A la parroquia de Sant Andreu de Palomar hi ha un rector que val un' hostia. Al encomenarli un servèi religiós de carácter funerari exigeix sempre que la cera s' ha de gastar d' un determinat establimet. Y si la família interessada no s' hi avé, l' difunt se queda sense gori-gori.

Perque, lo que diu ell:—Aquí no hi ha més cera que la que crema.

Pero que 'n dispensi que li digui:—La seva conducta revela més clarament que la llum de un blan-dó, que vosté y l' amo del establimet privilegiat fan ali. Y aixó més qu'edificar als feligresos es encerlarlos.

Molt important resultà'l meeting celebrat á Horta la vigília de las eleccions. En aquella antiga població, l' última del plà que ha sigut agregada á Barcelona, impere encare la influència clerical, haventhi ademés burgesos, com el fabricant de pells Sr. Zaragoza, que's permeten amenassar als seus operaris ab deixarlos sense feyna si no votan la candidatura perdigotaire. Ab rahó digué un dels oradors:—En els nostres temps se pot consentir únicament que's posin en remull las pells dels bens, no las dels ciudatans dignes. Si alguna pell humana ha de posar s'hi es, en tot cas, la dels burgesos que vulneran la manera de pensar dels seus operaris, ab tot y estar posada al amparo de la ley.

Es notable que de una localitat tan reduïda com Horta n' haja sortit el bon exemple de posar-se'l Centre federal, que forma organisme apart, en intel·ligència cordial ab els elements de Fraternitat republicana, adictes á la Unió.

Això deuria ferse en tot' Espanya.

Pera prevenir y acabar ab els atentats terroristas de Barcelona, en Montero Ríos no troba més que un medi: que les classes *pudentias* cooperin resoltament á l' acció del govern.

—Està bé—deya un contribuyent.—Pero com fins ara l' acció del govern sols se coneix en el sentit de menjar del pressupost, si vol en realitat que hi operem, á la seva mà ho té: que'ns posi plat á taula

* * *

A pesar de qu'en Romanones havia assegurat que

no intervindrà en las eleccions de Madrid, ell mateix s' ha alabat després de que á última hora, al véurerlas compromeses pels monárquics, hi havia donat la balansada.

Las rodas que van funcionar, els electors falsos que van votar cinquanta vegadas, els presidents de mesa que van fugir ab las actas en blanc, tot això es de creure que va ser obra seva, puig son procediments que portan la marca de fàbrica.

¡Quin honor per un ministre poder servir en aquesta forma á las venerandas institucions!

Ab tota aquesta serie de ilegalitats y violencias, ja n' quedan ja, á fé de Deu, de ben servidas!

Ha dit l' Echegaray:

—El Banco de Espanya es la primera fuente económica del país.

¡A quins extrems de deliri porta de vegadas l' amor patern! Perque l' actual Ministre de Hisenda pot dirse qu' es el pare y padri del Banc d' Espanya. Ell va fundarlo. Y ell es l' únic que l' alaba.

Pero està equivocat.

Las fonts rajan; las bombas xuclan.

Llegeixo:

«El Sr. Mellado ha presentado al rey los planos para mejorar el palco de la real familia en el Teatro Real.»

No dirán ja que 'ls ministres se consumeixin en la ociositat. Aixís es com s' ha de traballar pel bé y la grandesa de la patria.

Castellano, el nano Castellano, l' esquitx de minstre conservador qu' en Cánovas, en un moment de guassa, va treure de l' ou, s' ha lluhit de veras falsificant las eleccions de Zaragoza, que resultavan favorables als republicans.

Això sí, després de la seva hassanya, tingué la casa guardada per la forsa pública. Tantas precaucions, un home que's pot amagar cómodament en el forat de la clau de un pany.

Pero devíen tenir por de que 'ls seus paisans, á forsa d' estirarlo, li haguessin doblat la estatura, y una vegada tenintlo á la mida d' home, li haguessin demanat comptes, com se'n demana als homes ab estatura suficient pera respondre en tots els terrenos dels seus actes.

La Perdiu fa enternir quan diu:

«Ni 'l Sr. Girona, ni 'l Sr. Rahola han portat un sol interventor, ni han organisat res: tot ha sortit de la secretaria de la Lliga.»

De manera que, sense fer el més mínim esfors, s' han quedat ab las actas, posant á la Lliga en el cas de dir:

—Finis coronat opus.

(Las millors figas se las menjan els dropus).

Llegeixo:

«Yokohama.—El governo adoptó en principio el proyecto de una Exposición universal para el año 1907, en una ciudad japonesa que será más tarde escogida.»

Per exposició universal la de la última guerra, que amenassava encendre l' món per sos quatre confins.

Pero 'l Japó, fins guanyant, com ha guanyat, veurà qu'en materia d'exposicions, valen infinitament més las pacíficas que las guerreras.

Després de moltes festas, novilladas y cotillons, els aristòcrates de San Sebastián han enviat unas quantas mils pessetas á las víctimas de la fam de Andalusia.

Pero no's creguin que s' hajen conegut molt. La cantitat enviada representa apena la décima part de la que van suscriure pera comprar una corona á la Verge del Pilar.

—Perque—lo qu' ells dirán—la Verge del Pilar fa una porció de sigles que no menja. Que fassin com ella 'ls traballadors d' Andalusia.

CORRESPONDENCIA

Caballers: Manuel Opí, N. Mutsu-Hito, E. Reig y P., N. Mozart, Miquel Solé (a) el Noy, Pepet de Baixolas, Sallent, y A. M. (a) Un Figuerenc: Nones.

Caballers: Un aprenent republicà, E. Ordanyá B., A. Cararach, Aniceto Figuerola Casalí y A. Químet P.: Bravissím.

Caballers: J. Vilamala (J. Alamiv), A. Ribas Ll., P. Llaveria y E., Manel Noel, y M. M.: Rebuts els traballs destinats als Almanachs, y gracies.

Caballer: M. Noel: La xarada no hi haurà cabut segurament.—Pere Torras: Aixó m' agrada, aixó m' agrada.—Felions Petit: Gracias.—Lleó Vila y Huguet: Veremos.—Un bon fill: Que surti sa mare.—Joseph F. Canals: Inorrectible.—A. C. y T.: No li asseguro la inserció.—M.: No senyor, no es del meu gust.—Yemme Dou: Ja estén tips de protestas ridícules.—Jaume Pascual Carrero: El xiste es bonich, pero no es nou.—Sense embuts: No estén á l' altura.—Jaime Ferré: Ho sento, pero no va.—Tallé Osk: Miraré que aprofitar algo.—Andrésito: Gracias mil.—Félix Cana: Ens hi pensarem... (Eix això casi no' pot llegir.)—F. P., J. S. y P., J. J. y F.: Un elector, Un Tarrassench, J. M., J. R., &, Un cabd de Cassaldors, J. P., y A. M.: No podem insertar las cartas que 'ns envian, per varis motius.

Aviso**BARCELONA Á LA VISTA**

Album de fotografías de la capital y sus alrededores

Acaba de publicarse el **7.º cuaderno**

30 céntimos — Fuera de Barcelona, 35

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.